

care, băgând de seamă că-l văzusem, îi dăduse drumul și acuma făcea pe niznaiul, ca și cum nu-l interesase decât o crenguță de pe pervazul ferestrei. Tocmai când era hazul mai mare, numai ce ne pomenim cu Fimca, care intră și ne întinde — din prag — o pielică de cârțiță :

— Poftim, luați-o ! Știu că faceți o colecție...

Cu alte cuvinte, trecuse în tabăra noastră ! După el veni și Senca. Pe Fimca îl atrăgea mai ales aparatul de radio și se ținea ca scaiul de Pașca, cel mai de seamă radiotehnician din casa de lectură.

Numai Vasia Scerbatii nu ne putea ierta încă pentru că-l făcusem braconier. Eram sigur că această nouă jignire închisese cu desăvârșire calea spre împăcare.

Incercă Ghenca să vorbească deschis cu el, dar n'o scoase la capăt. Vasca îl ascuțită posomorât, nu spuse nimic și plecă.

În curând, Vasia Malenchi se arată cu o căciulă nouă de veveriță și, deși pielicelele erau prost lucrate și trosneau la orice atingere, de parcă i-ar fi fost căciula de tablă și nu de blană, băiețelul nu mai putea de mândru și fericit ce era.

Vânătoarea noastră n'a fost prea bogată, dar tot am adunat treizeci și șapte de veverițe, cinci samuri și doi dihori. Din cele mai bune pielicele am făcut animale împăiate și le-am donat școlii, iar pe celelalte le-am dat Mariei Osipovna. Cu pielicelele de veveriță ea a împodobit paltonul Caterincăi și scurteica Liubușcăi, iar din pielicelele de samur le făcu niște căciulițe care ieșiră foarte frumoase.

22 VISCOLUL

Toată luna Decembrie suflă un vânt pătrunzător și aspru. Adeseori se desprindeau avalanșe bogate de zăpadă și un vâl alb și ușor acoperea cerul și taigaua. Drumul spre Coltubî pierise sub nămeți și de fiecare dată când mergeam

la școală, făceam câte o pârtie nouă, ocolind zăpada viscolită. Chiar și pe ghiața lucie ca oglinda a iazului se adunau nămeți și, oricât îi dădeam la o parte, se iveau din nou.

Pe la sfârșitul lui Decembrie, a fost o zi foarte luminoasă. Soarele lucea așa de tare, încât spre amiază zăpada începu chiar să se topească. Nămeții sclipeau la soare și prinseseră o pojghiță subțire care troznea sub picioarele noastre. Deoarece se grăbea, Pașca o porni spre casă cu alți copii, în timp ce noi am dat o fugă la patinaj. Anton se ținuse de cuvânt : pe ghiața eleșteului, comsomoliștii făcuseră un loc pentru patinaj, și după școală, ne duceam adesea acolo pentru un ceas-două.

De data aceasta am patinat mai mult ca de obicei. Deodată ne pomenim că tot cerul se acoperă cu nori, că se stârnește vântul și că partea întunecată a păpurii se învâluie parcă în fum. Dincolo de Coltubî vântul se întezi și mai tare. Incepu să ningă.

— Poate c'ar fi bine să ne întoarcem la școală ! șopti Caterinca turburată.

— N'avea grijă, că nu ne rătăcim ! răspunse Ghenca.

Bineînțeles, de rătăcit nu ne puteam rătăci ! Sârmele electrice se 'ntindeau aproape tot timpul de-a-lungul drumului și chiar dacă drumul era troenit, stâlpii tot se vedeau.

Vântul bătea cu furie și firele gemeau sub răbufnelile lui. Uneori bătea cu atâta dușmănie, încât trebuia să ne lăsăm la pământ, ca să nu cădem. Cel puțin de-ar fi suflat din spate și nu așa, drept în față ! Zăpada tăioasă ne biciuia obrazii, se strecura prin mâneci și ni se furișea pe sub cojoc. Mai ales Caterinca o păți rău de tot : n'avea cojocel, ci doar un palton vătuit. La început umblam unul după altul ; mergeam când eu, când Ghenca în frunte și Caterinca între noi. Dar pe urmă Caterinca ne spuse că așa ne-am putea rătăci unul de altul și că mai bine ar fi să ne ținem de mâini.

Umblam aproape aplecați la pământ, cu ochii închiși din cauza vântului și a zăpezii, fără să vedem nimic, auzind

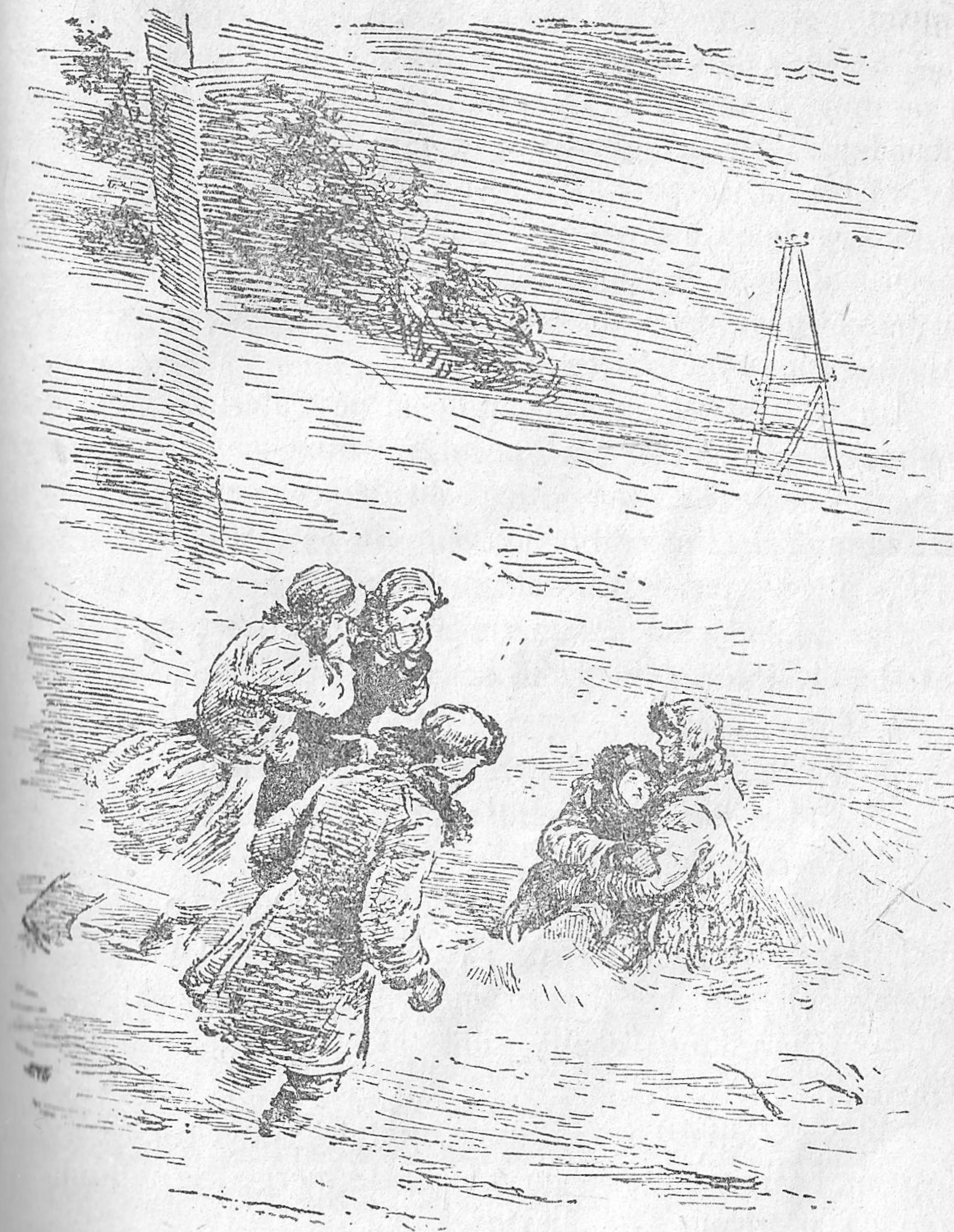
numai undeva pe sus, deasupra noastră, şuierul firelor electrice. Pârția pe care o făcusem dimineața se ștersese de mult și în vârtejul acela albicios nu se mai deosebea nimic. Pierdusem drumul și mergeam de-a-dreptul prin nămeți. La drept vorbind nu mergeam, ci mai degrabă ne cățaram, prăbușindu-ne la fiecă clipă în zăpada afânată, acoperită cu o pojghiță de ghiață din care ieșeam anevoie, și ne afundam iar în dâmburi.

Pe lângă toate acestea se lăsa și întunericul. Nu știam dacă străbătusem o jumătate, o treime sau un sfert din drum și nici nu ne puteam da seama unde ne aflăm, fiindcă nu se vedea nimic. Vântul și oboseala ne sileau să ne oprim tot mai des și să ne întoarcem cu spatele la vânt, ca să ne mai tragem răsuflarea. Dar cum ne opream, înghețam așa de rău, că începeam să tremurăm ca scuturați de friguri!

Prima obosi Caterinca. Nu numai fiindcă era mai slabă, ci fiindcă avea în picioare niște pâslari mult prea mari pentru ea, cumpărați încă de pe timpul când erau la Barnaul. Pe drum bun era greu să umbli cu ei, dar mi-te prin zăpada aceea! Caterinca nu mai putea. Se așeză pe zăpadă și își acoperi fața cu mâinile, spunând că nu mai are putere să meargă mai departe și că-i e tot una dacă o să înghețe acolo sau altundeva. Am căutat noi s'o convingem și s'o certăm, dar degeaba!

— Ei drăcie! m'am mâniat eu până la urmă. Dar bolșevicii cum mergeau cu moș Zahar?

Când auzi asta, Caterinca se ridică — cu greu, e drept — o luarăm de subțiori și așa o purtarăm după noi. În curând am obosit și ne-am oprit, să ne odihnim. Caterinca nu mai vorbea. Dârdâia toată și la un timp, când mi-am apropiat mâna de obraji ei am simțit că-i curgeau lacrimile. Ghenca fu de părere să lăsăm drumul și s'o luăm spre pădure, dar tot el se răsândi pentru că pe viscol e mai primejdios în taiga decât în loc deschis; rădăcinile arborilor nu sunt prea temeinic înfipte în stratul de pământ subțire și vântul îi

poate smulge ușor. De altfel dacă ascultai cu luare aminte, deslușeai prin urletele viscolului troznetul copacilor care cădeau.

Caterinca dârdâia de frig și peste câtva timp mă apucă și pe mine tremuraturul. Incepeam să cred că o să înghețăm într'adevăr, dar mă gândeam la asta oarecum cu nepăsare și fără teamă, de parc'ar fi fost vorba de un fleac, de ceva ce nu era deloc îngrozitor. Dar tocmai nepăsarea asta mă sperie: aflasem din povestiri că oamenilor, când îngheață, nu le mai pasă dacă vor trăi sau vor muri; nu vor altceva decât să nu se mai miște din loc.

Am sărit în sus și, ridicând-o și pe Caterinca, am pornit mai departe. Dar nu apucarăm bine să facem vreo douăzeci de pași, că mă poticnii deodată de ceva și, pipăind cu mâna, țipai îngrozit: lucrul acela se mișcă!...

Ce altceva putea fi decât un duh rău?

Dar „duhul rău“ nu se ridică în două labe, nu urlă, ci întrebă cu glas înăbușit, de om:

— Cine-i acolo?

— Da' tu cine ești? strigarăm noi, bucuroși.

— Eu! răspunse mogâldeța ridicându-se.

— Vasca? Ce faci aici?

— Ehei, de mult am fi ajuns, dacă nu înghețam. M'am mai necăjit și cu el — ne răspunse Vasca. Ghemuit sub poalele cojocului lui, îl zărirăm pe Vasia Malenchi!

— Cum, toți copiii sunt aici? întrebă îngrijorat Ghenadii.

— Nu. Ceilalți or fi ajuns înainte de viscol. Noi am ieșit mai târziu... Vasia nu mai poate merge. Se înfundă în zăpadă și trebuie să-l duc în cârcă...

Eram tare bucuroși că ne-am mai întâlnit cu cineva, fie și cu Vasca. Când ești cu mai mulți, nu-ți mai este frica atât de mare.

Vasia Malenchi înghețase bocnă, nu mai putea scoate nicio vorbă. Dar parcă Caterinca stătea mai bine?! Nici

măcar nu se mirase când dădusem peste Scerbatii și Vasia. Izbutise doar să îngăime clănțănind din dinți:

— Măcar o clipă... Să ne adăpostim undeva!...

— N'avem unde! Trebuie să mergem mai departe — îi răspunse Vasca.

— De-am ști măcar cât mai avem de mers! am spus eu. Orbecăiam așa, ca orbii...

— Suntem la jumătatea drumului...

— De unde știi? îl întrebă Ghenadii.

— Știu, că am numărat stâlpii... Mai avem puțin și ajungem la stâlpul ancorat, și asta-i chiar la jumătatea drumului.

Vasca îl luă pe Vasia în cârcă, și, încovoiindu-se sub povară, o porni înainte. Peste câteva minute ajunserăm într'adevăr în dreptul stâlpului ancorat. Pe Caterinca, sleită de puteri, aproape c'o duceam în brațe.

— Stați, copii! ne strigă deodată Ghenadii. Stați! Pe aici trebuie să fie și peștera noastră! Hai s'așteptăm acolo până când o mai sta vântul.

Intr'adevăr, acolo ne puteam feri și de viscol și de zăpadă, fiindcă peștera nu era în bătaia vântului. Vasca, care nu știa nimic de ea, nu ne crezu.

— Ce-ți mai trece prin cap?! zise el. Trebuie să mergem.

— N'ai decât! Dacă vrei să îngheți și să-l omori și pe băiatul ăsta...

Vasia nu mai mișca și amuțise de tot. Și de bună seamă că numai din cauza lui rămase Vasca cu noi în ziua aceea.

— O s'o găsim oare? am întrebat, cu îndoială.

— O găsim! Uite, dela stâlpul ancorat drept spre stânga! îmi răspunse Ghenca, hotărît.

Deodată, ne-am simțit mai bine. Nu mai aveam vântul în față, ci în dreapta și chiar dacă întorceam capul, puteam să răsuflăm; apoi și zăpada era mai mică decât pe cărare. Dincolo de stânci, viscolul se potoli și mai mult — nu ajungeau până la noi decât răbufnelile lui. Ghenca

se opri o clipă, se uită înapoi și urcându-se pe un troian se făcu nevăzut. După câteva clipe, ne strigă :

— Veniți încoace, copii! Am găsit-o!

De sus, de pe troian, am ajuns de-a rostogolul drept în peșteră. Înăuntru era întuneric beznă. Doar la intrare se mai deslușea câte ceva în lumina palidă a zăpezii.

Scerbatii începu să-l sgâlțâe pe Vasia Malenchi și nu se lăsă până nu-l auzi mormăind :

— Nu m'atinge, c'am înghețat...

Înghețasem și noi, și de ce trecea vremea, de ce era mai rău. E drept că peștera ne adăpostea de zăpadă și de vânt, dar nu ne puteam nici încălzi, nici desgheța. Caterinca se făcuse toată ghem și gema încetișor.

— Ce-i cu tine?

— Nu-mi mai simt picioarele... ne răspunse ea, clănțănind din dinți și bâlbâindu-se.

Și numai în clipa aceea mi-a trecut prin minte gândul că pâslarii ei trebuie să fie plini până sus cu zăpadă.

— Descalță-te! i-am spus eu.

Dar ea nici nu se mișcă.

Fără să-i mai aștept răspunsul, am întins mâinile și i-am tras pâslarii din picioare. Avusesem dreptate! Înăuntru, pe carâmbi, se pusese un strat gros de zăpadă bătută care începea să se topească, iar ciorapii erau uzi learcă. I-am scos și ciorapii, dar Caterinca, cred, n'a simțit nimic. Cu mâinile înmănușate am luat un pumn de zăpadă și i-am frecat picioarele cu atâta putere, încât m'am încălzit și eu.

— Vai, lasă-mă! Mă doare... izbuti Caterinca să rostească într'un sfârșit.

Încercă să mă dea la o parte, dar eu nu m'am lăsat și am început să-i frec picioarele numai cu mânușa. Apoi mi-am scos pâslarii și ciorapii de lână și am încălțat-o cu ei. De astă dată nu se mai împotrivi și nu mai scoase nicio vorbă; plângea numai încetișor... Pe când îi frecam și-i încălzeam și cel de al doilea picior, mi se desfăcură obielele

și începură să-mi înghețe și mie picioarele. M'am încălțat atunci cu cismele Caterincăi, după ce le-am scuturat în grabă de zăpadă. La început, Ghenca tropăi din picioare și se bătu cu mâinile, să se mai încălzească. Pe urmă se așeză lângă noi.

— Ce faci acolo? mă întrebă el.

— Mi-am schimbat încălțările — i-am răspuns eu.

— Degeaba! Ah, de-am putea face un pic de foc!

— Ei, și tu, foc! Cum să-l faci? Nu vezi că totul e acoperit cu zăpadă? Nu găsești nicio creangă în toată neaua asta! zise Vasca Scerbatii.

— Dar pe-aici cresc o grămadă de copăcei! Partea proastă e că n'avem chibrituri!

— Ba am eu! Hai să mergem după lemne, c'a înghețat Vasia de tot...

Ghenadii și Vasca se pierdură în vârtejurile turburi ale viscolului. Ar fi trebuit să merg și eu, dar Caterinca se agățase de mine îngrozită că plecăm cu toții și că vom pieri în taigaua înzăpezită, și atunci ea ar rămâne singură cu Vasia, care era pe jumătate înghețat. M'am apropiat de băiat și l-am sgâlțâit cu putere, până când m'a întrebă somnoros de ce-l bat. Apoi a tăcut iar. L-am luat în brațe, l-am așezat între noi și lipindu-ne strâns unul de altul, am așteptat întoarcerea lui Vasca și a lui Ghenca.

— Știi, Colca, pâslarii tăi sunt călduroși ca o sobă. Picioarele mi s'au desmorțit de tot... Numai că mă dor! Îmi spuse Caterinca vorbind, nu știu de ce, în șoaptă.

— Ai răbdare! În curând n'au să te mai doară, i-am răspuns eu, încercând să-mi stăpânesc clănțănitul dinților.

Pe măsură ce timpul trecea, picioarele îmi înghețau tot mai rău. Nu scosesem din pâslarii Caterincăi toată zăpada, și acum se topise și obielele mi se prefăcuseră în niște adevărate prișnițe de ghiață. Din tălpi, frigul se urca sus, tot mai sus și mi se părea că și inima începe să-mi înghețe.

M'am străduit din răputeri să-mi stăpânesc tremurul, ca să nu mă simtă Caterinca și să nu-mi ceară înapoi pâslarii ei înghețați.

Dar Caterinca își întorcea mereu capul spre ieșire și asculta urletele viscolului. Eram și eu îngrijorat, stăpânit de o teamă apăsătoare. Eram sigur că băieții se rătăciseră și nu mai nimereau drumul la peșteră. Tocmai mă pregăteam să ies afară, să-i strig, când deodată peștera se adumbri și Ghenadii și Vasca intrară sgomotoși, tropăind.

— Ei, ce-i cu voi? N'ați înghețat? ne strigă Ghenca. A fost cât pe ce să ne rătăcim! O-of! Ce chin! Am dat sau peste copaci verzi, sau peste arbori cu ramuri prea groase, pe care n'aveam cum să le rupem! Hai mai repede, Vasca!

— Stai puțin, să-mi desgheț mâinile, că mi-au înțepenit degetele de tot!

Peștera se umplu de troznetul sec al vreascurilor uscate; apoi am auzit un sgomot de hârtie ruptă și am ghicit că băieții jertfeau caietul lui Vasca sau al lui Ghenca. În curând în căușul întunecat al degetelor lor învinețite, se aprinse o luminiță.

Cred că emoția pe care am încercat-o văzând lumina electrică n'a fost nimic față de încântarea ce ne cuprinsese atunci. Era însă o încântare tăcută, fiindcă ne temeam să nu stingem cu răsuflarea noastră flăcăriuța aceea slabă și tremurătoare.

Hârtia se aprinse foșnind ușor, se aprinseră și crenguțele, apoi începură să ardă și lemnișoarele mai mari. Focul fumega și peștera era luminată de flăcările jucăușe ale focului, care ba se întetea, ba se domolea. Fumul se ridica în sus, spre ieșire, dar vântul îl împingea înapoi; am început să tușim și să lăcrămăm, dar nu știu bine dacă lăcrămăm din cauza fumului sau a bucuriei.

Fericiți, am întins mâinile spre blânda mângâiere a flăcărilor, și gestul nostru avea ceva solemn. Ai fi zis că facem un legământ sfânt în fața focului salvator.

— Oricum, suntem niște proști! făcu Ghenca trist și dus pe gânduri.

Apoi tăcu și niciunul dintre noi nu-l ținu de rău și nu-l întrebă de ce. Cred că găsisem fiecare în sinea noastră răspunsul la tristele lui cuvinte. Ghenca se gândea poate cât de nechibzuiți fusesem când zăbovisem la patinaj, lăsându-ne prinși de viscol. Se gândea poate la nesăbuita dușmănie care mai dăinuia încă între noi și Vasca, cugeta poate la prietenia noastră pe care n'o prețuisem îndeajuns până atunci, cum nu ne prețuisem deajuns nici unul pe altul.

Focul se întetise, și acum începeam să ne ferim puțin de el. Vasia Malenchi se trezise din toropeală, obrații i se îmbujoraseră și-și lăsase pe ceafă căciula de veveriță, descoperindu-și năsucul mic cât un nasture.

— Vai, ce bine-i! zise el strângând din ochi și adăugă grijuliu: Ce frică mi-a fost! Dacă înghețam, ce se făcea mătușa fără mine?

Am uscat ciorapii Caterincăi la foc. Ea ar fi vrut să se descalțe de ciorapii mei, dar n'am lăsat-o. I-am spus că dacă-i scoate, o să-i înghețe iar picioarele.

Nu mai ninge și vântul se potolise, dar ne-am hotărât să mai așteptăm puțin acolo, în „Peștera salvatoare“ cum o numise Caterinca.

Când am ieșit afară, arseseră și ultimele crengi. Vântul se potolise de tot. Doar când și când, de pe vârful dâmburilor, mai sbura praful sticlos de zăpadă înghețată. Acuma se puteau desluși stâncile învăluite în mantii pufoase de zăpadă, trunchiurile negre ale copacilor și stâlpii rețelei electrice, uriași, cu picioarele rășchirate ca ale unor compasuri. Pătura grea a norilor era sfârtecată și printre spărturi licăreau acum steluțele care se uitau curioase în jos la noi.

Ne străduiam să ocolim troienii prea mari, dar și pe drum drept ni se afundau picioarele până la genunchi și de fiecare dată îmi intra zăpada în păslari. Deodată, nici eu nu știu de ce, m'au trecut fiorii, am început să tremur și m'a apucat durerea de cap. M'am străduit din răputeri să mă stăpânesc, ca să nu se vadă că nu mai pot. Caterinca nu mi-ar fi fost de niciun ajutor, iar Vasca și Ghenca mergeau cu rândul înainte — unul deschidea pârtia, iar celălalt îl purta pe Vasia Malenchi în spinare...

Străbătusem poate cale de un kilometru, când în fața noastră luci o lumină și auzirăm lătrat de câini. Peste câteva clipe se apropie de noi, înnotând prin nămeți și lătrând bucuros, un ghemuleț pufos cu coada ca un covrig. Era Belaia, cățeaua lui Zahar Vasilievici. Deslușirăm apoi încă o lumină care se apropia repede. Apoi răsăriră din noapte doi călăreți cu felinare în mâini și o sanie trasă de un cal. Erau tata și Ivan Potapovici care veneau călare, urmați în sanie de Zahar Vasilievici. Ceilalți școlari ajunseseră acasă înainte de viscol, numai noi lipseam și deși crezuseră cu toții că așteptam în Coltubî să treacă viscolul, porniseră totuși să ne caute, de frică să nu ne fi înzăpezit totuși cumva pe drum.

Ivan Potapovici îl luă pe Vasia Malenchi cu el, iar noi ne întinserăm în sanie. Eu dărdâiam tot mai tare și cădeam mereu într'un fel de toropeală. Uneori mă trezea scârțâitul zăpezii de sub tălpi și mă uitam la tata și la Ivan Potapovici care mergeau călări pe de lături; mă uitam la pădurea înzăpezită, și parcă iar mă prăbușeam în gol...

Sania începu iar să hurducăie, lumina mă lovi în ochi și înțelesei că ne apropiam de sat. Vasca se întoarse și spuse încetișor :

— Știi, Ghenca, să isprăvim odată... Vrei ?

Sania hurducăia din nou și n'am mai auzit răspunsul lui Ghenca. Atât am mai apucat să văd : chipul palid al mamei și ochii speriați ai Soniei...

23 INIMI LUMINATE

Când mi-am venit în fire, tot de ochii Soniei am dat în primul rând. Sta lângă pat și mă privea lung, cercetător. Pe urmă, bucuroasă și bătând din piciorușe, strigă de răsună toată casa :

— A deschis ochii, mămico, a deschis ochii !

— De ce țipi, prostuțo ? am întrebat-o eu.

Dar glasul meu era atât de slab, încât nici eu, nici Sonia nu l-a auzit.

Mama alergă bucuroasă din bucătărie. După ea răsări și tata în prag.

— Ți-ai venit în fire, voinicule ? mă întrebă el.

Păreau fericiți amândoi, deși aveau o înfățișare jalnică. Mama era galbenă și trasă la față, iar în colțurile gurii, tata avea două cute adânci. Se vede că zăcusem de o boală lungă și grea, dacă grijile lăsaseră urme așa de adânci pe chipurile lor... Deodată, îmi adusei aminte de tot, și de viscol, și de „Peștera salvatoare“.

— Da' unde-i... am început eu, și apoi tăcui.

Mama, care mai mult ghici decât auzi, îmi răspunse zâmbind :

— E aici, aici... Trebuie să vină îndată.

Intr'adevăr, am auzit pe cineva bătând la ușa din tindă și Caterinca intră.

— Ah ! zise ea, punându-și mâinile la piept și făcând ochi mari. Te-ai trezit ?

Zâmbea. Zâmbeam și eu, și nu știu dacă eram mai voios de bucuria ei, decât de-a mea.

— Ei, și cum te simți ? mă întrebă Caterinca. Eu... noi... ne-a fost așa frică !...

Nu spunea de ce anume se temuseră cu toții, dar ochii ei străluceau și am înțeles.

— Trag o fugă până la copii, să-i vestesc !...

Și, învârtindu-se într'un picior, sbură spre ușă.